

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

תוכן

- א. שבת בתל ... מארבע אמות ועד בית סאתים ... וקמה קצורה ושיבולות מקיפות אותה מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה.....1
- ב. שלוחי מצוה פטורין מן הסוכה.....2
- ג. חולין ומשמישהן פטורין מן הסוכה.....3
- ד. אוכלין ושותין עראי חוץ לסוכה.....3
- ה. פרט לעוסק במצוה.....3
- א. פרט לחתן ... כונס את הבתולה.....5
- ב. אבל חייב בכל מצות האמורות בתורה חוץ מתפילין שהרי נאמר בהן פאר ... ביום ראשון.....5
- ג. אבל חייב בסוכה ... איבעי ליה ליתובי דעתיא.....7
- ד. חתן והשושבינין וכל בני החופה פטורין מן הסוכה כל שבעה.....8
- ה. חתן והשושבינין וכל בני חופה פטורין ... ומן התפילין.....9

דף כה.

א. שבת בתל ... מארבע אמות ועד בית סאתים ... וקמה קצורה ושיבולות מקיפות אותה מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה

כבר נתבאר במסכת עירובין דף טז. שחכמים סמכו איסור התחומין של דבריהם למקרא "אל יצא איש ממקומו" (שמות טז, כט) שלא יצא אדם יותר מאלפים אמה מהמקום ששבת בו. כי עד אלפים נקרא מקומו¹.

ובאותו פסוק נאמר "שבו איש תחתיו" כשיעור תחתיו, מכאן סמכו חכמים שכל אדם יש לו ד' אמות בכל מקום שהוא, אפילו יצא חוץ לתחום יכול

¹ כמו שמצינו בערי מקלט שנאמר ושמתי לך מקום וגו' והן קולטות אותו גם כשהוא חוצה להן שנאמר ומצא אותו מחוץ לנבול עיר מקלטו ונאמר להלן ומדותם מחוץ לעיר את פאת קדמה אלפים באמה וגו' מה חוץ האמור להלן אלפים אף חוץ האמור כאן אלפים.

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

להלך שם ד' אמות, וכן יכול לטלטל בהן וכן כשמודדים אלפים ממקום שביתתו, מודדים חוץ מד' אמות אלו שהן כשיעור תחתיו ויכול לטלטל בהן.

לפיכך אם שבת כלומר שקדש עליו היום במקום המוקף מחיצות, בענין שמותר לטלטל בכולו, הרי כולו נחשב לו כד' אמות ונותנים לו אלפים אמה סביב להיקף זה².

ודוקא מקום שמוקף לדירתו מתחילתו, אף על פי שאין בו עתה דיורין ואין משתמשין בו כלל. או אפילו אינו מוקף לדירה אלא שאין בו יותר מבית סאתים, (5000 אמות מרובעות, 1.152 דונם לגר"ח נאה, 1.659 לחזו"א) אבל אם יש בו יותר מבית סאתים, כשם שאין מחיצותיה מועילות שיהא מותר לטלטל בכולו, כך אינן מועילות שיהא כולו נחשב כד' אמות לענין תחומין.

לפיכך אם שבת בתל גבוה י' טפחים, אם אין בו אלא בית סאתים הרי כולו נחשב לו כד' אמות, מפני שהוא כמוקף מחיצות מלמעלה אלא שאינן מוקפות לדירה.

וכן אם שבת בקמה קצורה ושבלים גבוהים י' טפחים מקיפים אותה, שמחיצה העשויה מאליה הרי היא מחיצה, והוא שקשר השבלים יחד בענין שאין רוח המצויה מנידה אותן שכל מחיצה שחרוץ מנידה אינה מחיצה.

ב. שלוחי מצוה פטורין מן הסוכה

שלוחי מצוה פטורים מן הסוכה³ כגון מי שהולך לדבר מצוה כגון להקביל פני רבו או לפדיון שבויים וכיוצא בזה אינו חייב לחפש אחר סוכה לישון ואפילו כשהגיע לישוב אם עדיין לא עשה מצותו אינו צריך לטרוח ולעשות סוכה, ואפילו אם יש שם סוכה בנויה אם אינה מזומנת לפניו אינו צריך לטרוח ולחזור אחריה, ומותר לו לאכול ולישן במלון או באסניא, שכל זמן שאינו בביתו והוא טרוד במחשבת המצוה ובתיקוניה הרי זה נקרא עוסק במצוה וכל העוסק במצוה אחת אין צריך לטרוח ולחזור אחר מצוה אחרת בעוד שהוא עוסק במצוה זו, ואף על פי שאפשר לו לקיים שתי המצות בלי

² שו"ע ונו"כ שצו ב

³ שו"ע ונו"כ תרמ ז

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

שום שיהוי ועיכוב להמצוה שעוסק בה מכל מקום התורה פטרתו מלטרות ולחזר אחר מצוה אחרת.

אבל אם אינו צריך לטרות ולחזר אחר סוכה כגון שיש סוכה מזומנת לפניו חייב לכנוס לתוכה לאכול ולישן. אולם אם אין יכול לישן כל כך בטוב בסוכה ויהיו יגעים למחר ולא יוכלו לקיים המצוה כראוי פטורין.

שליח מצוה המקבל שכר עבור שליחותו ועיקרו של השליח להנאתו מתכוין, לא נפטר עי"ז ממצות סוכה⁴.

ג. חולין ומשמישהו פטורין מן הסוכה

יבואר להלן דף כו.

ד. אוכלין ושותין עראי חוץ לסוכה

יבואר להלן דף כו.

ה. פרט לעוסק במצוה ...

היה עוסק בצרכי רבים והגיע זמן קריאת שמע⁵, ואין שם מי שישתדל אלא הוא, לא יפסיק⁶ שעוסק במצוה הוא. ואפי' אם הוא עוסק רק בהצלת ממונם, ואפילו גם יקבל שכר טירחא על עיסוקו⁷, לא יפסיק, אלא יגמור עסקיהם ויקרא, אם נשאר עת לקרות. ומ"מ יעשה מה שיכול, ויקרא לפחות פסוק ראשון עם בשכמל"ו בזמנה. כי זה דבר קצר, ואפשר לו אפילו בשעה שעוסק

⁴ בה"ל שם ד"ה שלוחי מצוה מתשובת ח"ס סקי"ט דדוקא כשהיא כולה לד' ואין בה הנאה לעצמה אבל בהולך בשכר ועיקרו של השליח להנאתו מתכוין לא נפטר עי"ז ממצות סוכה.

⁵ שו"ע ונו"ב ע"ד

⁶ ואם פסק וקרא או התפלל שפיר יצא ידי חובה מ"ב שם יח בשם הפמ"ג. ועיין בשעה"צ תע"ה סקל"ט ובשו"ת דברי מלכיא"ל ח"א סי' כ"ב ותורת חיים סופר סי' ל"ח סקי"ג ובשו"ת צי"א ח"א סי' י"א.

⁷ ואע"ג שבבב"ל מסתפק בזה עיין בשו"ת צי"א אליעזר חלק יא סימן יא "שבכגון הנהוג כעת שעסקני הציבור מקבלים שכר חדשי עבור התייחדותם הכללית לעסיקה בצרכי הציבור, וזהו כעין שכר בטלה על אי אפשרותם להתעסק מתוך כך בפרנסת עצמם וביתם, בכל כגון דא יש לומר שקבלת השכר אינו פוגם כלל את עסקונתם הציבורית, ולא מנרע גם אף אם בדרך כלל מנמתם הכללית היא בשביל קבלת שכר המוקצב עבור עסיקה כזאת, ולכן ניתן לומר שבאופן כזה חוזר הדין להיות דינם כאילו לא מקבלים שכר. יוצא מכלל זה כמובן כאלה שהתעסקותם אינה ברורה שהיא לתועלת הציבור והיא עבור תפיסת עמדת כבוד לבר או מחשבות זרות אחרות העומדות בניגוד לדין תורה, ופשוט".

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

בערכי עבור. אם ברור לו שבאפשרותו להפסיק ואח"כ לגמור צרכי הציבור בלא גרמת נזק והסרון.

ואם לא נשאר זמן לקרות ולא הספיק, מה יעשה הרי עסק במצוה. ומ"מ חייב להזכיר יציאת מצרים אפילו לאחר שעבר זמן ק"ש. שזו היא מצוה בפני עצמה, ומצותה כל היום. ע"כ יאמר איזה פרשה שיש בה יציאת מצרים, אם כבר עבר הצות שאינו יכול לאמר ברכת אמת ויציב.

אם התחיל בערכי הציבור כשכבר הגיע זמן תפילה אין צריך להפסיק⁸, וצריך להתפלל תפילה תשלומין בתפילה הקרובה⁹, אך אם התחיל לפני שהגיע זמן תפילה מדינא אין צריך להשלים, ונכון שישלים בתנאי דנדבה¹⁰.

אם נמשך זמן עסקו בערכי עבור עד לאחר הצות, שאז פטור לכו"ע אף מן התפלה. מ"מ אסור לכו"ע לאכול קודם שמקיים מצות תפילין, שזמנו כל היום. וכן אסור לו אז לאכול קודם שמתפלל תפלת המנחה. ע"כ כשיגיע חצי שעה שאחר הצות יתפלל תפלת המנחה, ואח"כ יאכל.

אם יכול להפסיק לק"ש ואח"כ לחזור ולגמור צרכי עבור בלא טורח יפסיק. שעל אף שהעוסק בערכי רבים פטור מק"ש. מ"מ אם פסק וקרא יצא ידי חובה.

אמנם בזמננו שכמעט ואין מצוי שיעסקו באיזה ענין זמן ממושך, בלא הפסקה לאכילה ושתייה ומנוחה וכדומה, חוץ מאנשי בטחון או עבא בפעילות מבצעית. לכן גם אין רשאים לדלג על ק"ש ותפילה, אך רשאים לוותר על תפילה בעיבור¹¹.

ולכן, גבאי בתי כנסיות ומדרשות, גבאי צדקה ושאר עסקני הציבור בערכי רפואה ושאר עניני הכלל והפרט, הרופאים וכל המטפלים בחולים, וכל העוסקים בשמירה על שלום הציבור והגנתם¹², אין להם להתחמק מחיוב ק"ש ותפילה מלבד במצב שאינו סובל דחוי, או שרתוקים לעבודתם באופן שאף אין להם שהות להפסיק לזמן מסוים, ואין מי שימלא את מקומם בהצלחה כמותם למשך זמן שיוכלו הם לפרוש ולהתפלל. וגם בזה יש להם עכ"פ לומר פסוק ראשון דק"ש ובשכמל"ו.

ואם סיימו ועדיין לפני הצות היום יתפללו מיד כל סדר התפילה ובברכות ק"ש ושמו"ע וכו', ואם כבר עבר הצות היום לא יאכלו עד שיניחו תפילין ויתפללו מנחה¹³.

⁸ מ"ב שם יז בשם הפמ"ג.

⁹ עיין מ"ב ע"א ד

¹⁰ עיי"ש ק"ב

¹¹ מועדים וזמנים ח"א סי' צ"ג דלא אמרו עוסק במצוה פטור מן המצוה אלא כשאין מתעסקים באמצע לצרכי עצמם כלל. אולם אם אין מפסיקים אלא למנוחה לחזק כוחו בלבד פטורים.

¹² שו"ת צי"א שם

¹³ עיין מ"ב ע"ד וכו', וקו"ט ועיין במחנה ישראל א"ב

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

א. פרט לחתן ... כונס את הבתולה

כבר נתבאר במסכת ברכות דף טו. שהכונס¹⁴ את הבתולה פטור מק"ש וברכותיה, ומתפלה, ג' ימים וד' לילות. אם לא עשה מעשה, מפני שהוא טרוד טרדת מצוה. שמחשב על עסק בתולים. אך לאחר מעשה שאינו טרוד עוד והנושא אלמנה שאינו טרוד. וכן מזה הזמן ואילך חייב אף אם לא בעל.

דין זה היה בזמן הראשונים, אבל עכשיו שגם שאר בני אדם אינם מכוונים כראוי, גם הכונס את הבתולה חייב לקרות, ועם ברכותיה כדין, וגם מתפלל. שמכיון שחייב בק"ש, חייב בתפלה. ואם אינו קורא מיחזי כיוהרא, שמראה שמכוין בכל שעה.

וכבר נהגו שחתן גם מקפיד על תפילה בציבור כל שבעת ימי המשתה, ואף אם אין לו מי שילונו אין לו לימנע מלילך לביהכ"ג, הואיל ובזמננו שכיה יהודים רבים ברחוב¹⁵.

דף כה:

ב. אבל חייב בכל מצות האמורות בתורה חוץ מתפילין שהרי נאמר בהן פאר ... ביום ראשון

כבר נתבאר במסכת ברכות דף טז: שאבל אסור¹⁶ להניח תפילין ביום הראשון למיתת קרובו, או ביום שנקבר, גם אם אינו יום המיתה. כיון שהוא יום ראשון לאבילות ולמנחמים אסור להניח תפילין.

אפילו אם נקבר בלילה לא יניח תפילין ביום. מפני שהוא מעולל בעפר קרנו, ואין זה כבוד לתפילין שנקראו פאר, כמו שכתוב (יחזקאל כד, יז) פארך חבוש עליך. ומנהג רבים שביום הקבורה שאינו יום המיתה, מניח בצינעא ובלא ברכה¹⁷.

¹⁴ שו"ע ונו"כ שם ג

¹⁵ עיין כה"ח קלא סקפ"ז, וכיין בשו"ת קנין תורה ח"ב סוס"י מ"ד שכתב דמעולם לא ראיתי שנוהגין כן, ועיין שו"ת להורות נתן ח"ח סי' צ"ג, תשובות והנהגות ח"ג סי' נ"ה. הליכות שלמה פי"א סק"י

¹⁶ שו"ע ונו"כ או"ח לה ה וי"ד שפ א ושפח א

¹⁷ לחשוש לשיטת המהריט"ץ (המובא בבה"ט סק"ד) ולהניח תפילין בלא ברכה ובצינעא, אם הוא יום הקבורה אך אינו יום המיתה. ובפרט אם הקבורה היתה בלילה, שאז אפילו המברך על הנחתן יש לו על מי לסמוך.

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

ואחר שהניץ החמה ביום השני, ומכאן ואילך חייב מיד¹⁸. ויש פוסקים שביום השני אין להניח קודם הניץ, ע"כ מהנכון להמתין מלהניח עד אחר הניץ¹⁹. ואין להניח תפילין ביום השני בפני המנחמים עד שילכו להם, אלא שאין חולץ אם הניח קודם שבאו מנחמים חדשים לנחם אותם²⁰.

ויש להשתדל לא לשבת עטור בתפילין, בשעה שהציבור מנחמים אותו ולכן יחלוץ מיד לאחר התפילה²¹.

אם אינו יודע מפטירת קרובו רשאים, להמתין מלהודיע לו עד אחרי שיניח תפילין ויתפלל.

אם נפטר מת לו מת קודם שקיעה, ונקבר ביום ראשון בבין השמשות תוך י"ג דקות וחצי לאחר השקיעה בשעות זמניות. יש לו להניח תפילין למחרת, ביום השני, אחר הניץ החמה בברכה²².

מי שמת לו מת בשבת, ונקבר במוצאי שבת, מכיון שלא נהג אבלות בשבת כלל, יש להחמיר שלא יניח תפילין ביום ראשון כלל, אפילו בלי ברכה. וביום שני יניח תפילין דוקא לאחר הזריחה²³.

אם מת או נקבר בחוה"מ (חול המועד), מניח תפילין בחוה"מ במקומות שמניחים תפילין בחוה"מ, ולאחר המועד מניח בכל מקום. אף שהוא יום ראשון לאבילות מ"מ כבר נחמזו מנחמים במועד. וכן כשנקבר ביום טוב שני יניח תפילין באסרו חג, שיו"ט שני עולה למנין שבעה ויום שאחר המועד יחשב לשני²⁴.

אם שמע שמועה קרובה, כלומר ששמע לראשונה על מיתת קרובו, בתוך שלשים מהפטירה, ואפילו ביום ל' עצמו, דינו כיום הקבורה. ולפיכך אפילו אם שמע בלילה לא יניח תפילין ביום, ואפילו בא לו שמועה קרובה, כשכבר הניח תפילין והתחיל להתפלל, חולץ²⁵.

וב"ב בשמירת שבת כהלכתה פס"ד הע' קל"ב בשם הגרש"ז אויערבאך זצ"ל, ועיין תשובות והנהגות ח"א סי' תר"פ ששמע שכן נהג גם החפץ חיים זצ"ל, ועיין בשו"ת יבי"א ח"ב יו"ד סי' כ"ז בשם הרבה פוסקים (לעומת זאת בבכה"ח סקט"ז ובן איש חי ושו"ת אור לציון ח"א סי' ו' הכריעו שלא להניח כלל, וכן בשו"ת מהרש"ג ח"א סי' נ"ב שאין להניח, וכן בליקוטי מהרי"ח, ובמרא דשמעתא אות תע"ב שכן הורה הגרמ"א פריינד זצ"ל, ובשו"ת לבושי מרדכי מהדו"ק יו"ד סי' רכ"א שעל זה נאמר נהרא נהרא ופשטיה.

¹⁸ ולענין תפילין דר"ת בימי האבילות מצינו חילוקי דיעות בין המקובלים, עיין בה"ט סק"ה והגרע"א, ברכ"י סק"ד, וכה"ח סקב"א וגם בזה נתפשט המנהג להניחם בצינעא

¹⁹ מ"ב שם יט

²⁰ שם כ

²¹ תשובות והנהגות ח"ד סי' ו'

²² כן כתב בשו"ת בית יהודה עייאש חלק ב' (סוף סימן נז). והטעם דשמא יום קבורה שאינו יום מיתה צריך להניח תפילין בברכה, ואף אם תמצא לומר שגם ביום קבורה שאינו יום מיתה אין להניח תפילין, שמא בין השמשות יום הוא, ושמא נקבר ביום ראשון. ולכן יש להורות להניח תפילין למחרת, ואף יברך עליהם.

²³ עיין שו"ת יביע"א יו"ד כז אות ה ובילקוט יוסף ציצית ותפילין ג

²⁴ מ"ב שם

²⁵ מאמר מרדכי סימן לח סק"ד

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

ואם שמע שמועה רחוקה כלומר ששמע לראשונה על מיתת קרובו, לאחר שלשים מהפטירה. שהדין הוא שאין האבילות רק שעה אחת, ולאחר מכן קם מאבילותו, מותר להניח תפילין²⁶.

ולפיכך אם בא לו השמועה באמצע פסוקי דזמרה וכדומה, לא יחלוץ התפילין. רק יחלוץ מנעליו משום אבילות, ואם ע"י השמועה בא לידי בכי צריך לחלץ.

צריך האבל ליישב דעתו ולכוין ליבו לתפילין שלא יסיח דעתו מהם, אבל בשעת הספד ובכי לא יניח אותם.

ג. אבל חייב בסוכה ... איבעי ליה ליתובי דעתיה

אע"ג שהמצטער פטור מן הסוכה כמבואר להלן דף כו. זהו דוקא הבא לו מחמת הסוכה מאליו אבל אם הוא גורם לעצמו א הצער ואין הצער קשור אל הסוכה חייב הוא בסוכה

לפיכך האבל²⁷ על אף שצער הוא לו לישב בסוכה וחפיץ להיות מתבודד כדי להיות טרוד בצער מכיון שאין צערו נגרם מן הסוכה חייב ליישב דעתו²⁸ ולקיים מצות סוכה.

אולם אם המת היה חביב כל כך שאין יכול להסירו מלבו פטור אם מרוב צערו אינו יכול לישב בסוכה אלא חייב להתבודד בביתו²⁹.

אונן בחול המועד³⁰ פטור מן הסוכה³¹.

²⁶ מ"ב שם

²⁷ שו"ע ונו"כ תרמ"ה

²⁸ ועיין חידושי הריטב"א בסוגיין סוף ד"ה וה"מ באבל דבעי ליתובי דעתיה, בשם מורו ז"ל, שכך ראוי שלא לפטור מסוכה כדי שיתנחם ומייתב דעתא לה, מה שאין כן בצערא דעלמא לא מייתבא דעתא.

²⁹ מג"א שם ס"ק י בשם בפר תניא ועיין בספר ישועות יעקב שחולק בזה על התניא. מ"ב שם לא

³⁰ וביו"ט, רק אם רוצה לקברו עלידי נכרי, או ביו"ט שני על ידי ישראל.

³¹ בפמ"ג מסתפק לענין אונן בחוה"מ או אפילו ביום טוב כשרוצה לקבור ע"י נכרי ביום טוב ראשון או ע"י ישראל ביום טוב שני דאז חל דיני אנינות אם חייב בסוכה ע"ש ובספר בכורי יעקב מצדד שהוא פטור מ"ב שם לא. דהטעם דאונן פטור מכל המצות הוא מטעם עוסק במצוה פטור מכל המצות, ועל ידי שעוסק במצות טרדת קבורה אין צריך לעסוק במצוה אחרת, ואם כן כל מצוה שצריך לעסוק בה, בין שהוא בשב ואל תעשה בין שהוא בקום ועשה, פטור ממנה, ולכן מנמילת ידים פטור, שצריך מעשה ליטול ידיו (אכן בתענית צבור חייב להתענות, שזה אין צריך מעשה), ולכן גם מסוכה פטור דהא צריך מעשה לילך ולישב בסוכה, וראיה לזה, שהרי התן ושושביניו והולכי לדבר מצוה פטורים מכל המצות מאותו טעם עצמו שאונן פטור, דהיינו, מטעם עוסק במצוה פטור מכל המצות, ובהם מבואר בפירוש בגמרא דף כ"ו שפטורים מסוכה, ואם כן הוא הדין אונן. שער הציון שם ס"ק מח

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

ד. חתן והשושבינין וכל בני החופה פטורין מן הסוכה כל

שבעה

חתן שהתחתן לפני הרגל³² ושושבינים³³ וכל בני החופה³⁴ כלומר כל הבאים לשמחו בקביעות בסעודות שבע ברכות, פטורים מן הסוכה כל ז' ימי המשתה. וכמה טעמים³⁵ נאמרו בפטור החתן –

בסוכה שיש לה ג' דפנות בלבד פטור, משום שהחתן מתבייש לשבת שם כל היום ולאכול שם ולשמוח עם כלתו.

וגם אם יש לה ארבע דפנות מכיון שאין בה כל כך פרטיות אינו יכול לשמוח עם כלתו.

וגם אם יש לו שם פרטיות צער לחתן הוא לעשות חופתו כלומר סעודות השמחה של השבע ברכות במקום צר ורחוק, שהסוכה אינה מרווחת וחתן צריך מקום מרווח שיכנסו שם כל בני החופה.

אולם דעת הרא"ש שחייב בסוכה מכיון שאפשר לאכול בסוכה ולשמוח חוצה לה, ובימינו שאין דרך שיושבים עם החתן כל היום³⁶ ואין באים אלא לסעודת שבע ברכות חייב החתן בסוכה ויקבע סעודות השבע ברכות בסוכה ויברך הוא והמסובים ברכת לישב בסוכה³⁷.

³² שהרי אין נושאים נשים ברגל

³³ שו"ע ונו"כ תרמו

³⁴ דאין שמחה אלא בחופה והופה נקרא מקום המוכן לישיבת חתן וכלה (הרא"ש) ואין יכולין לאכול בסוכה ולשמוח בחופה דאין שמחה אלא במקום סעודה.

³⁵ בשער הציון שם נ

³⁶ וז"ל השע"ת שם י "דבזמנינו השושבינים וכל בני חופה חייבים שאין דרך לסעוד החתן והכלה בתוך הסוכה אלא אלו אוכלים לבדם כו' ע"ש ומכ"ש דהרא"ש אפילו בחתן גופיה מחייב וא"כ בקרואים י"ל דמודים להרא"ש ע"ש וע' בחיים שאל ח"ב סימן ל"ה שכתב ג"כ דקרואים שאינה רק מזומנים לסעודת היום לאו בני חופה מיקרי והביא דברי גו"ר וכתב שהעיקר כדבריו וכן כמדומה קרוב לודאי שמנהג ירושלים טוב"ב שהחתן ובני חופה קובעים סעודתן בסוכה ע"ש. ועיין בכף החיים שם נד מהשו"ג או' י"ד דלפי מנהגינו דבלילה הראשונה בועל בעילת מצוה ופורש ... ליכא הני טעמי האמורים בגמ' ואפי' הרי"ף והרמב"ם והש"ע מודו דחייבים ואך בסעודה הא' שאוכל החתן והכלה לבדן בלילה הראשונה קודם שעשה מעשה בתוך החופה הא ודאי פטור יעו"ש. וכ"כ היפ"ל ח"ב או' ג' דעכשיו גם החתן ובני החופה קובעין סעודתן בסוכה יעו"ש. ומשמע מדברי הפו' הנזכר דמברכין ג"כ לישב בסוכה ומ"ש דה"ה או' ה' והביאו מ"ב או' ל"ג דיש להחמיר ולישב בסוכה ולא לברך נראה משום דלא ראו דברי השו"ג הנו' שכתב דבוה"ז לכ"ע חייבין ועיין ערוה"ש סעי' י"ד.

³⁷ על אף שהמ"ב כתב בס"ק לז' שלא יברכו עיין שמירת שבת כהלכתה פס"ח הערה קט"ו שגם דעת הגרש"ז אויערבך זצ"ל נוטה שיש לברך על ישיבת חתן ושושבינים בסוכה.

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

וכשרבים המזמנים והמקום צר מאד יש מקום להקל לפטרם³⁸, אך המנהג אינו כן.

ה. חתן והשושבינין וכל בני חופה פטורין ... ומז התפילין

על אף שמעיקר³⁹ הדין חתן ושושביניו פטורים כל ימי השמחה מתפילין כיון דשכיח שכרות וקלות ראש מתוך השמחה, מכל מקום בימינו⁴⁰ אין מקום לפטרם

³⁸ כף החיים שם נה מס' חופת חתנים בדיני סעודת מצוה או' י"א שכתב ואפשר דהאידינא סמכו לאכול חוץ לסוכה בסעודות אלו משום דסוכות שלנו קטנות הן להכיל כל הקרואים ואם החתן אינו אוכל עם כולם מצטער ואינו שמח וכו' גם מה שנהגו עכשיו לסמוך על דין השושבינין כל הקרואין הגם שאינן שושבינין ממש אפשר משום דכיון דקרא אותם לאותו יום לאכול ולשתות עמהם והם יודעו ומכיריו הוו כמו שושבינין יעו"ש. והביאו עיקרי הד"ט סי' ל"ב או' יו"ד וכתב וכן המנהג פשוט בעירו פירינצי לאכול גם הקרואים עם החתן חוץ לסוכה ובפרט כשאין לחתן סוכה בביתו רק המתחסדים עם קונם מושכין את עצמן מליילך לסעודה חתן אם אינם יכולין לאכול בסוכה ועל אלו וכיוצא אני אומר שצריכין הם להזכיר מקודם את החתן שלא לקוראם עם הקרואים וכאשר היה עושה מהרי"ל יעו"ש. ובס' מל"ח סי' ד' אות ל"ז כתב דמנהג עירו אזמיר יע"א דלא יעשה החתן חופה בחג הסוכות אם לא יזמין מקודם סוכה גדולה ויכולן שאת יעו"ש.

³⁹ בשו"ע ונו"כ לה ז

⁴⁰ במ"ב שם ובכה"ח שם כד "ועכשיו נוהגין לילך שחרית לביה"כ להתפלל עם הצבור במלית ותפילין כשאר העם ותע"ב"

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>